

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

2 Národní pochod pro život | 3 - 5 Nesoudíme. Pomáháme | 6 Svědectví | 7 - 9 Rozhovor se Sylvou Bernardovou
10 - 11 Není to svobodná volba | 12 - 13 Rétorika pro život | 14 Podpořte Betlém nenarozeným | 15 Linka pomoci

2 / 2016 / Informační oběžník Hnutí Pro život ČR / březen 2016

Chtěla bych vidět změnu. Proto makám

Před lety jsem si náhodou přečetl popis, jak se provádějí umělé potraty. Ta brutalita mě šokovala a chtěl jsem nějak pomoci, aby naše společnost opět začala životy nevinných dětí chránit.

Naivně jsem si myslel, že je to jen problém neznalosti, který lze vyřešit osvětou a legislativou. Později jsem si uvědomil, že je nutné obnovit důraz na zodpovědnost mužů a zároveň získat společnost pro aktivní pomoc: například pro pomoc ženám, které se cítí být nuceny k podstoupení potratu. Kromě přímo zachráněných dětí tak získáme snáze podporu většiny i pro legislativní změny.

Jednou z cest jak společnost oslovit je i Národní pochod pro život. To velké množství lidí je svědectvím naděje pro všechny lidi dobré vůle.

Radim Ucháč

První myšlenkou každého mého dne je: díky. Samozřejmě, toho, za co děkuji, je moc, každý to tak máme. Já jsem vděčná za to, že mohu aktivně pracovat v oblasti, která se zastává nejbezbrannějších a nejosamělejších.

Čím víc mi je let, tím víc si vážím života a chápu, když se říká, že je to dar. Jestliže

má pravda a láska zvítězit, tak cesta vede primárně z bodu úcty člověka k člověku, od početí. Chtěla bych vidět změnu v této věci u nás, v České republice. No, a proto na tom makám.

Zdeňka Rybová

Čekáte-li nečekaně dítě

volejte 800 108 000

hnutiprozivot.cz
Informační stránky
Hnutí Pro život ČR

nesoudimepomahame.cz
projekt pomoci ženám
nuceným k potratům

linkapomoci.cz
celorepubliková poradna
pro ženy v tísni

modlitbyzanejmensi.cz
modlitby za obnovu
kultury života

Pochod pro život dává všem naději

Jsmo kreativní a pro život, protože vždy hledáme řešení, aby každé dítě dostalo šanci prožít svůj život. Pomáháme ženám, aby dokázaly přijmout i dítě, jehož početí je překvapilo. Probouzíme svědomí mužům, aby byli oporou ženám a svým dětem. Potrat není nikdy skutečným řešením. Být kreativní a pro život znamená, že se někdy vydáme i do ulic. Národní pochod pro život je příležitostí dát společnosti naději. Přijďte se. Má to smysl.

Statistiky

Umělé potraty

Podle údajů Českého statistického úřadu bylo v roce 2014 usmrceno před narozením 21 893 dětí. 17 463 z nich bylo usmrceno ze sociálních důvodů a 4 430 z eugenických a zdravotních důvodů. Tato čísla se dají přirovnat např. k počtu obyvatel Jindřichova Hradce.

CZSO.CZ

Nesoudíme. Pomáháme

Projekt Hnutí Pro život ČR na pomoc ženám *Nesoudíme. Pomáháme* podporuje 27 měst, 67 českých osobností a mnoho desítek dobrovolníků, kteří pomáhají s distribucí letáků s nabídkou pomoci ženám.

nesoudimepomahame.cz

Demografie – ročně chybí 41 tisíc dětí

Počet obyvatel České republiky se během prvních tří čtvrtletí roku 2015 zvýšil o 7,8 tisíce na 10 546,1 tisíce. Obyvatel přibýlo pouze díky zahraniční migraci (8,5 tisíce). Počet zemřelých převýšil počet živě narozených o 628. Úroveň plodnosti byla 1,53 dítěte na jednu ženu. Pro zastavení vymírání je nutná hodnota prostého zachování reprodukce populace 2,1 dítěte na ženu. Ročně se rodí o 41 tisíc dětí méně, než by bylo třeba, aby český národ nevyumíral.

CZSO.CZ

Program Národního pochodu pro život

Praha, 2. duben 2016

PONTIFIKÁLNÍ MŠE SVATÁ

10.00 – 11.30 hodin

katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha
celebruje Dominik kardinál Duka OP

DOPROVODNÝ PROGRAM

12.00 – 14.00 hodin

Klárov (metro Malostranská)

- oběd pro předem zaregistrované účastníky
- zaregistrované rodiny s dětmi jsou na oběd zvány kardinálem Dominikem Dukou – viz pochodprozivot.cz
- Vítá Marčík zahraje pohádku „Šípková Růženka“
- vystoupí vokálně-instrumentální soubor historických nástrojů Karmína

ZAHÁJENÍ A POCHOD CENTREM PRAHY

14.00 – 16.00 hodin

Klárov – Mánesův most – Křižovnická – Smetanova nábřeží – Národní – Václavské náměstí

ZÁVĚR U SOCHY SV. VÁCLAVA

16.00 – 16.30 hodin

Václavské náměstí u sochy sv. Václava

Jak můžete pomoci s propagací Národního pochodu pro život

Formulář pošlete na adresu Hnutí Pro život ČR, Hlubočeská 85/64, 152 00 Praha. Budeme vděční za pomoc s uhrazením nákladů na výrobu plakátů a triček. Vše lze vyplnit i jednoduše na adrese pochodprozivot.cz. Na této adrese najde i řadu užitečných tipů na další možnosti propagace.

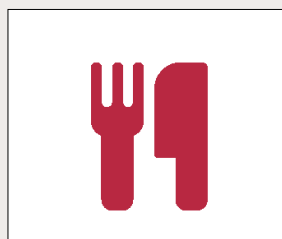

Plakátky, letáčky

Pomozte, aby se co nejvíce lidí dovědělo o smyslu Národního pochodu pro život:

A5 letáčky k rozdávání
A4 plakátky na nástěnky
A3 plakáty na výlep

uveďte velikosti a počty

Oběd pro účastníky

Rodina s dětmi 0 Kč
Ostatní účastníci 80 Kč

Jako poděkování zve pan kardinál Dominik Duka všechny rodiny s dětmi na oběd. Nutná registrace.

uveďte počet jídel a zda přijedete jako rodina s dětmi

Trička

Podpořte nejen Národní pochod pro život, ale i projekty konkrétní pomoci.

Děti (tj. ty, které živíte) 0 Kč
Těhotné 0 Kč
Červené tričko 230 Kč
Dámské modré tričko 280 Kč

uveďte vedle v poznámce velikosti a požadované počty

Jméno a příjmení:

E-mail, telefon:

Adresa:

Poznámka:

dětská červená trička:
128, 146, 164

červená a modrá trička:
S, M, L, XL, XXL

Foto: Kateřina Kubíková

Zdeňka Rybová, místopředsedkyně Hnutí Pro život ČR a vedoucí Linky pomoci

Líbí se mi, že skutečně pomáháte

Projekt *Nesoudíme. Pomáháme* (NP) nabízí pomocnou ruku ženám a jejich nenarozeným dětem, kterým je jinak v nesnázi nabízena jen smrt. Velkou součástí kampaně je práce dobrovolníků, kteří šíří povědomí o projektu a dávají letáky a plakáty s nabídkou pomoci na potřebná místa: do čekáren lékařů, do nemocnic nebo informačních center. Uvádíme zde některé postřehy lidí z terénu – zapojit se může každý!

Má projekt NP efekt?

Zdeňka Rybová, vedoucí Linky pomoci, poradny Hnutí Pro život ČR: Kampaň rozhodně má efekt. Leták projektu NP neobsahuje velké množství informací, zaujme především graficky a téměř jedinou informační hodnotou je kromě odkazu na webovou stránku uvedené bezplatné telefonní číslo na naši poradnu. Práce máme v poradně

hodně i bez zvláštní propagace a je to spíše smutné sdělení, to si uvědomuji. Nicméně kdekoliv se o NP cíleně mluví víc (sociální sítě, internetové diskuse, na internetu zveřejněná videa osobností, jež daly projektu záštitu), okamžitě se to projevuje na našem telefonu a také emailu. Díky propagaci se jednoznačně snadněji dostanou k nám pak opravdu ti, kteří nás potřebují a kteří

by nás možná bez této služby dobrovolníků sami včas nenašli.

Statečnost je každý skutek lásky

Jiřina Ptáčková: Omlouvám se, nejsem moc statečná, takže letáky jsem rozvísila a roznesla jenom po ordinacích na středisku, kde pracuji, a v kostele. Na gynekologii dostali bonus, model plodu. Všude jsem to vysvětlovala tak, že je tady prostě linka pro (nečekaně) těhotné s možností si o všem promluvit a rozmyslet se, žádné obracení na víru a nátlakové akce, ale normální a kvalifikovaná pomoc v těžké situaci. Odnikud mě nevyhodili a letáky připíchnuté na nástěnce pro pacienty čas od času zmizí, tak pověším další. Materiály si braly i některé doktorky nebo sestřičky do ordinace, že se třeba budou hodit.

Kdykoliv se o projektu *Nesoudíme. Pomáháme* někde cíleně mluví, okamžitě se to projeví v naší poradně.

Setkávám se s pozitivními reakcemi

Pavel Horáček: Musím říct, že jsem se ve svém okolí setkal s většinou pozitivními reakcemi. Nejvíce mě oslovil názor jedné mladé ženy, která mi řkala: „Líbí se mi, že místo kritiky ženám v tísní skutečně pomáháte.“ Myslím, že tento názor v podstatě vyjadřuje celou naši snahu, alespoň já to tak cítím.

Zasejme semeno pravdy, nevíme, kdy může vzklíčit

Jiřina Nebeská: Loni a počátkem tohoto roku, kdy jsem roznášela letáky po Olomouci se zaměřením na gynekologické ordinace a kliniky, také na lékárny (několik desítek míst), jsem se setkávala nejvíce s postojem „tak to tady nechte – můžete to položit tamhle na vymezené místo“. Někde si zdravotní sestra letáky nechala u sebe s tím, že vyhoví mému přání, aby dala leták konkrétní mamince potřebné této pomoci. Nakolik dokážu získat místa na venkově a v nejbližším městě Litovli, ještě nevím. Zatím jsem zkoušela různé letáky ve farnosti, ale nesetkala jsem se s výraznějším zájmem. Lidé, které jsem oslovila, si myslí, že se problém potratu tady vyskytuje minimálně. Velmi mne zaujala vystoupení různých celebrit, odkazy mi chodí mailem.

„Jsem proti potratům, ale mluvit o nich nebudu“

Ludmila Slezáková: Letáky dávám většinou v kostele. Své obvodní lékařce i sestře jsem dala model dítěte. Reakcí bylo, jak je to malé a krásné. Model dítěte poutá nejvíce. Většina lidí říká: „To je těžké, do toho nebo o tom mluvit nebudu.“ Nebo: „Jsem proti potratům, ale mluvit o nich nebudu, podepisovat petici nebudu, stačí, že jsem proti potratům.“ Dokonce i někteří věřící, kteří jsou každou neděli v kostele, potrat nebo jiné věci neodsuzují, prý to není nic špatného.

Slečno, třeba se vám to bude někdy hodit

Miloš Špáta: Nabízím leták slečnám ve zdejších prostředcích MHD se slovy: „Slečno, tady máte takový leták, třeba se vám bude někdy hodit.“ Usmějí se a většinou si ho vezmou.

Sama jsem lékařka

Jana Bajerová, lékařka na poliklinice v Koprivnici: Nabídla jsem letáčky v mnoha ordinacích naší polikliniky – u praktických lékařů, gynekologů. Zde letáky přijali všude, kontrolují jejich umístění, doplňují. U jednoho gynekologa jsem nechala model dítěte ve 3. měsíci, sestra řikala, že o po-

tratu s pacientkami hovoří, že s modelem to bude ještě lepší. V druhé gynekologické ordinaci má lékař sice jiný přístup, potraty dělá, ale letáky v čekárně mohou být. Velmi pozitivní byl přístup ředitele, ač v jiných otázkách takový nebývá. Dovolil umístování letáků i velkého plakátu (rollup), je stále ve vestibulu pěkně viditelný. U starostky města jsem nepochodila, považuje styl propagace Hnutí Pro život ČR za agresivní a dle jejích slov raději podpoří jiný způsob pomoci. Místostarosta ani neodpověděl. V lékárně letáky nechtěli, že je jich tam hodně a je v nich nepořádek. Škoda, tam lidé stojí ve frontě a bylo by to asi přínos-

Objednávkový formulář

Materiály můžete objednat na webu hnutiprozivot.cz nebo na emailu info@hnutiprozivot.cz, příp. zašlete tento formulář na adresu Hnutí Pro život ČR, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha.

Model dítěte ve 12. týdnu těhotenství ve skutečné velikosti

..... ks

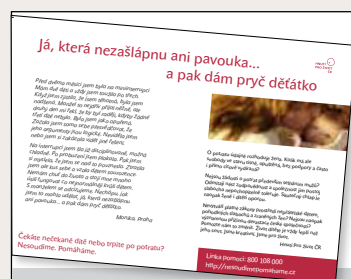
Nesoudíme. Pomáháme letáky vhodné do čekáren, ordinací, lékáren, infocenter...

..... x 30ks A6 ..... x 5ks A4

Ručičky ve 12. týdnu těhotenství ve skutečné velikosti, k připnutí na oděv

..... ks

A pak dám pryč děťátko leták formátu A5 vhodný k plošnému rozdávání

..... x 30ks

Jméno a příjmení

E-mail, telefon

Adresa

Toho pozitivního a nadějného je daleko více a motivuje k nasazení se pro dobro a pro šíření této pomoci.

né. Ještě jsem chtěla do knihovny, zatím jsem se neodvážila, ale asi to zkusím. Na pedikúře v budově polikliniky to nechtěli – paní je aktivní katolička –, že tam chodí spíše starší lidé. Víím ale, jak i starší křesťanky mají podivné názory na potraty, antikoncepci atd. a ovlivňují dcery, vnučky...

Lékaři o to stojí, říkají: Přijďte zas

Anna Kabilková, Bruntál: Navštívila jsem většinou nemocnice a ordinace gynekologických oddělení, jednu „hernu pro děti“ a mateřskou školku. Jednalo se o města Bruntál, Krnov, Opava, Šternberk, Šumperk, Vrbno pod Pradědem. Informace a letáky přijali asi na patnácti místech, ale podporu projektu nezaslíbili. Ve třech případech jednoznačně odmítli.

Při navštívení nového místa jdu s úmyslem, že nabídku pomoci jistě podpoří. Představím se a stručně vysvětlím, s jakou nabídkou přicházím a zda-li by měli na mě chvíli čas a zájem o tyto letáky, jestli by chtěli tento projekt podpořit. Reakce jsou různé, někteří jsou váhaví nebo až překvapení, např. v mateřské školce a v dětské herně, ale letáčky si ponechali, že je vyvěsí na nástěнку – to je pak radost, že i na takových místech mohou oslovit.

V nemocnicích a ambulancích jsou reakce odlišné, někde nabídku letáků přijmou se zájmem a umožní dát materiály do čekáren před ambulance. Je znát, že o to stojí, na závěr řeknou – přijďte zas, to hodně potěší a povzbudí. V jednom případě jsem ocenila, když lékař v ambulanci mne přijal, přestože měl plnou čekárnu, vyslechl, přečetl si nabídku a souhlasil s umístěním letáček. V opačném případě sestra, když vidí, že jde o „nějakou letákovou nabídku“, razantně odmítne. Zvažuji, že může jít o „špatný den“, tak se zastavím příště ve vhodnější dobu, kdy se předpokládá, že není až tak velký pracovní nápor, a to se osvědčilo. Jednání bylo vstřícnější a letáky si klidně vzali. Ve třech případech v ambulanci odmítli, že mají „svě“ a jiné neberou.

Toho pozitivního a nadějného je daleko více a motivuje k nasazení se pro dobro a pro šíření této pomoci pro záchranu života nenarozených dětí.

Je též nutné se za ty oslovené lidi modlit

Vlasta Dittrichová: Zatím mám zkušenosti jen s lékaři a sestrami. Zjistím si kontakt a jméno lékaře, na kterého bych se mohla obrátit, sjednám si osobní schůzku a vysvětlím, že jde o pomoc těhotným ženám a proti potratům.

Sestry jsou ochotné vyřídit vzkaz lékařům, v případě lékaře jsem uspěla u gynekologa. Je ale též nutné se za ty oslovené lidi modlit.

redakčně kráceno z dopisů dobrovolníků *Nesoudíme. Pomáháme*

Helena Máslová, psychoterapeutka

Foto: Miloš Schmeberger

Ženy chtějí slyšet: „Zvládneme to.“

Jde nám o záchranu životů. Jde nám o podporu žen, které jsou osamocené v té nejcitlivější chvíli mateřství. Jde nám o změnu společnosti, aby nenabízela potrat, ale pomoc.

Projekt *Nesoudíme. Pomáháme* získává podporu stále více lidí – představitelů měst a obcí a osobností veřejného života. Přidejte se i vy a zvete k podpoře a aktivitě lidi kolem sebe.

Helena Máslová, psychoterapeutka

Často mě v ordinaci překvapí, že ženy i po mnoha letech ví přesně, kolik by bylo jejich nenarozenému dítěti. Ví to někdy s přesností na měsíce a dny. Někdy mluví o svém potraceném dítěti křestním jménem. Někdy ty ženy říkají, že až umřou, tak na ně jejich potracené děti budou čekat. Proto bych chtěla, aby před každým takovým rozhodnutím bylo více reflexe. Ve skutečnosti potřebuje dítě jenom mateřské mléko a lásku. Ve své praxi z nemocnice, kdy jsem potraty musela sama provádět, když se ty ženy probouzely z narkózy a byly na rozhraní

vědomí a nevědomí, tak velmi často plakaly a sténaly a někdy ten pláč nebyl běžný, ale takový hluboký, niterný a velmi bolestivý.

Ženy často říkají, že když to řekly svému tehdejšímu partnerovi – protože samozřejmě po potratu téměř ve sto procentech se ten pár rozchází –, tak když mu to řekly, nejčastější odpověď, kterou slyšely, bylo: „Miláčku, je to na tobě. Rozhodni se, jak chceš.“ Ta odpověď zní velmi korektně, ale je to odpověď, kterou ženy opravdu nechtějí slyšet. Ženy chtějí slyšet: „Zvládneme to. My spolu, my dva zvládneme vychovat dítě. My dva spolu se staneme rodiči.“ Já bych chtěla tímto spíše apelovat na muže než na ženy, aby nenechávali ženy v těžkých chvílích rozhodování samy na to rozhodnutí, ale aby pomohli.

z videoklipů na nesoudimepomahame.cz

Od malička jsem věděla, že jsem mohla mít bratříčka

Bratr, syn, matka, teta – asi každý z nás má ve svém příbuzenstvu někoho, kdo byl ještě v mateřském lůně v ohrožení života.

Je těžké odolat tlaku k potratu, když je matka nemocná, když nenarozené miminko umírá, když otec odmítne vlastního potomka...

Kolik bolesti mohlo být odvráceno, kdyby muž a žena slyšeli od druhých: „Nebojte se přijmout své dítě.“

Jsem maminkou pěti dětí a porodní bábou. Možná i proto, že jsem se narodila jako dcera rodičům, co si moc přáli mít chlapečka...

Pak po pár letech byla maminka v očekávání, ale podle pseudopříznaků a pověr to vypadalo, že počaté miminko je zase

holčička. Tatínek tlačil na maminku, aby šla na potrat. Tenkrát to bylo nelegální, ona byla snad u nějaké ženy doma, která to provedla... jenže za sovětských časů ženám schválně určovali pozdější termín početí, aby později šly do předporodní dovolenky, a tak to děťátko již bylo větší... tak ta paní se na maminku zlobila, že přišla tak pozdě, že to bylo „hotové miminko“, že bylo jasně vidět i pohlaví a byl to kluk! Maminka v ten okamžik pocítila, že se už nedokáže se svým manželem milovat, natož mu odpustit, že ji donutil zabít dítě. Jejich manželství bylo čím dál horší, netrvalo dlouho – rozvedli se.

Od malička jsem věděla, že jsem mohla mít bratříčka. Pořád jsem s ním měla spojení, myslela jsem na něj, často se mi o něm zdálo, prosila jsem maminku, aby mi porodila bratříčka – pokud možno toho, který mi odešel ještě před narozením... Maminka pro něj měla jméno – po svém dědouškovi, kterého měla moc ráda.

Ani bratříček, ani sestřička se mi nenarodili, byla jsem jedináčkem. Od dětství jsem věděla, že budu mít pět dětí. Můj první manžel pocházel z rodiny, kde měli tři děti, tak říkal, že tři jsou pro něj naprostá

norma a kde jsou tři, klidně může být pět. Narodily se nám tři dcery a když nejmladší měla rok a čtvrt, jejich tatínek zemřel...

Rozhodla jsem se, že nezůstanu osamělou vdovou, ale budu se muset naučit odpoutat od svazku a slibu, který jsem dala svému zesnulému muži, a připravit se na setkání s jiným člověkem, s novou láskou, s novým životem.

Skutečně se to tak stalo – v červnu budeme mít páté výročí sňatku. Narodili se nám syn a dcera, ale máme pocit, že není dokonáno! Manžel přijal moje nejstarší dcery jako svoje vlastní a děvčata jej také hned vzala jako tatínka. O zesnulém tatínkovi vědí, občas se na něj vyptávají – jaký byl, co měl rád. Manžel to podporuje, protože je to součást jejich života, našeho života a paměť našich blízkých je důležitá.

Vždy, když od vás dostanu zprávu, vzpomínám i na svého nenarozeného bratříčka a jsem vděčná za to, že konáte svoji práci, že aspoň někomu to otevře oči a srdce, někoho podpoří a dodá sílu jít dál.

Svitlana Hradilová
redakčně upraveno

Foto: sathyatripodi, pixabay.com

Sylva Bernardová na konferenci Nejmenší z nás v Brně

Foto: archiv

Sylva Bernardová – žena v akci

„Důchodci mají nejméně času a nejmíc práce, ale to jen proto, že jsou pomalejší a musejí více odpočívat.“

To jsou slova paní Sylvy Bernardové (75 let) z Jihlavy, která více jak třicet let neúnavně pracuje pro Hnutí Pro život ČR.

Co Vás v současné době nejvíce zaměstnává?

Kromě práce pro Hnutí Pro život ČR (dále jen HPŽ ČR) jsou to běžné práce v domácnosti či na zahradě a také vnoučata a jedno pravnouče. Miluji hudbu, zpěv a dodnes společenský tanec. Mám ráda plavání v přírodě (voda nemusí být ani moc teplá), občas pracuji s dětmi ve farnosti a pokud je to jen trochu možné, tak čtu. Aspoň jednou za rok se s lidmi „stejně krevní skupiny“ rozjedeme na dva dny na některá krásná a zajímavá poutní nebo památní místa naší vlasti, kde si užíváme společný večer

po někdy namáhavé turistice. Kilometry už ale velmi zkracujeme.

Kdy jste si poprvé uvědomila, že téma pro život je potřeba aktivně hájit?

HPŽ ČR má dodnes sídlo v Jihlavě, byla jsem u jeho založení spolu se zesnulým MUDr. Zdeňkem Hejlem. Je tomu už třicet let, začali jsme ještě v minulém režimu. Byl to právě pan doktor Hejl, který neúnavně hovořil o potřebě chránit lidský život od početí do přirozené smrti. Naslouchali jsme mu, zpočátku nás bylo víc, kteří se scházeli a zprvu se učili a sbírali informace. Jak šel čas, mnozí odpadali, každý měl své starosti a věnoval se něčemu jinému, ačkoli by bylo už možno začít s konkrétní prací. Mnohem dříve se však pan doktor znal se slovenskými aktivisty z podzemní církve a také spolupracoval s panem profesorem Květoslavem Šiprem a později i s jeho dcerou Helenkou, rovněž neúnavnými aktivisty pro život, od kterých se učíme stále.

Jaké to bylo v prvopočátcích HPŽ ČR?

Nejdříve jsme byli „hlášeni“ jako skupina Pro život při zdravotní komisi okresní organizace ČSL. Po revoluci jsme se osamostat-

nili. Dost nám pomohlo, že jsme se před „sametem“ dostali k samizdatu „Křesťanské obzory“, které vydával Augustin Navrátil. Pro tento časopis pan doktor Hejl napsal článek na téma hrozného zákona, kterým byly sice zrušeny potratové komise, ale umožněno provádění potratů na žádost. Vyzýval lidi, aby něco proti tomu dělali, byť by jen psali nebo telefonovali odpovědným představitelům, cokoli co by bylo možné pro ochranu počatých dětí dělat.

Na základě tohoto článku se nám začali hlásit příznivci z celé republiky, jako první byla, myslím, paní Lucie Cekotová ze Zlína. Pak manželé Tělupilovi z Olomouce a ani to dlouho netrvalo, měli jsme velmi rozsáhlý adresář. Psali jsme hodně dopisů, přikládali kopírované přílohy, sháněli informace. Díky jazykovým znalostem pana doktora Hejla jsme dostávali i před revolucí hodně zpráv z ciziny, měli jsme kontakty s mezinárodními organizacemi, zúčastňovali jsme se konferencí a kongresů na Slovensku, v Polsku, v bývalé NDR, u nás ještě nic takového nebylo. Dostávali jsme z ciziny tištěné magazíny pro život, překládali a rozšiřovali informace. Téměř „na koleně“ jsme ve třech přeložili knihu manželů Will-

Začali jsme ještě v minulém režimu. Byl to právě pan doktor Zdeněk Hejl, který neúnavně hovořil o potřebě chránit lidský život od početí do přirozené smrti.

keových „Člověkem od početí“, vydalo ji nakladatelství Cor Jesu, tuším v roce 1992. Jakmile bylo možno získat počítač a začít používat moderní techniku, e-maily atd., tak se práce velmi zrychlila. Po smrti pana doktora Hejla se vedení organizace, dnes tedy zapsaného spolku, ujal Mgr. Radim Ucháč a je tomu tak dodnes, tedy více než patnáct let.

V současné době propagujete projekt *Nesoudíme. Pomáháme*. Spolupracujete ještě s někým?

Na schůzky, kde představuji projekt, nejzdím vždycky sama, někdy mě doprovázejí spolupracovníci z Jihlavy a okolí, jak kdo může. Stává se, že mě veze autem manžel či jiný spolupracovník. Kromě auta často využíváme veřejnou dopravu.

Projekt propaguji i na přednáškách, které občas máme na různých místech v republice s gynekoložkou MUDr. Xeníí Preiningerovou. Mívám úvod na téma „Úcta k životu“ a pak paní doktorka velice fundovaně hovoří o antikoncepci, potratech a dalších souvisejících otázkách.

Můžete prosím přiblížit, co tato práce obnáší?

Nejprve se objednáme na schůzku ke starostovi města či místa přes sekretariát. Máme připravené písemné materiály a letáky. Když tam dojedeme nebo dojedeme, pohovoříme o významu projektu pro budoucí maminky. Uvedeme, že je to alternativa k někdy dost agresivně nabízenému umělému potratu. Nemůžeme udělat nic víc, než nabídnout bezplatné telefonní číslo poradny Hnutí Pro život ČR, letáčky a vysvětlit, o čem jde. Vždy zdůrazňujeme, že svobodné rozhodnutí spočívá v co největší míře relevantních informací a alternativ, které jsou k dispozici. Někdy, ale málokdy, stačí pohovořit telefonem nebo poslat e-mail. Samozřejmě v úvodu říkáme, že nejdeme pro peníze. Žádáme o morální podporu vedení města či obce a sdělení, kam můžeme nechat poslat větší množství letáků, aby se k nim ženy dostaly. Poprosíme ještě o zveřejnění informace o projektu v místním tisku. Máme i připravený vzor takového sdělení, aby s tím bylo co nejméně práce.

Kolik Vám to zabere času?

Poměrně dost, zvláště když jedu dál, než „za humna“. Připravuji se nejspíš tím, že spoléhám na nabyté zkušenosti a zvláště na pomoc shůry.

Jak dlouho trvají schůzky?

Je důležité, aby to netrvalo dlouho. Záleží na starostovi či dalším činiteli. Nám stačí deset až patnáct minut. Když zastupitel chce s námi hovořit sám, schůzka se protáhne na dost dlouho. Rozhovorům se nebráníme, naopak. Jsou často velmi milé.

S jakými ohlasy jste se setkala?

Ve velké většině je to vstřícnost a ochota nechat zveřejnit jméno podporujícího zastupitele či umělce na internetových stránkách projektu. Většinou také příslušný funkcionář dá pokyn tiskové mluvčí, aby vypracovala nebo upravila článek pro místní tisk. Někdy se tak stane, někdy ne. Kde není tisková mluvčí, udělí např. starosta pokyn, aby byly informace a obrázek o po-

radně umístěny na webové stránky města či obce. Také se dohodneme, kam zašleme letáky, ale občas se stane, že už nám nikdo neoznámí, zda jsou zapotřebí další. I když se zastupitelé vyjádří, že na stránkách projektu napsání být nechtějí, letáky přijmou. Nikoho nenutíme.

Byly i negativní reakce okolí?

Co se týká samospráv a umělců, negativní reakce nebyly, aspoň já jsem je nezažila. Negativní postoje byly bohužel u některých lékařů, hlavně gynekologů. Od nich jsem nechtěla nic než to, aby měli v čekárně či v ordinaci umístěné letáčky, aby si je mohly ženy případně vzít. Při návštěvě sice informace a pár letáků přijali, ale víc už se neozvali. Chtělo by to více času, neustále je objíždět a letáčky nabízet. Přesto byli i tací gynekologové, kteří projekt podpořili a větší leták mají např. vyvěšený. Jeden z nich mi řekl, že nesmí potrat ženě vymlouvat, ale letáky ochotně přijal a viditelně umístil.

Kdo všechno už i díky Vaší pomoci projekt podpořil?

Celkově se jedná už o poměrně dlouhý seznam podporovatelů, nejde jej celý vyjmenovat. Vedení Hnutí Pro život ČR a další ochotní lidé také oslovili mnohé další zastupitele, funkcionáře, vědce a umělce. Vše je k dohledání na webových stránkách projektu *Nesoudíme. Pomáháme*.

Je to hlas volající po spravedlnosti pro nevinné, který by měl znít velmi silně a zasahovat svědomí všech lidí bez rozdílu jakékoli „příslušnosti“. Čím větší účast, tím zní silněji.

Foto: Sylva Bernardová

Je výhrou, když projekt podpoří ředitel nemocnice. Pak je možné dávat letáky na příslušné stojany a na stolky v chodbách, většinou to zkontroluje tisková mluvčí a sami je můžeme doplňovat.

Ráda například zmiňuji podporu, kterou poskytli ředitelé jihlavské a havlíčkovobrodské nemocnice. V Jihlavě jsou umístěny i dva velké rollupy. Také v Novém Městě na Moravě v nemocnici jsou velké transparenty a rovněž se podařilo umístit jeden rollup v nemocnici ve Strakonici, kde nám pomohly dvě velmi obětavé paní. Také máme rollup na poliklinice v Poličce.

Kdyby někdo chtěl také pomáhat jako Vy, co by proto měl udělat? Kde sežene letáčky? Má se dopředu ohlásit nebo jen položit letáčky?

Letáčky se dají objednat přes internetové stránky Hnutí Pro život ČR. Je možné je dát do čekáren nejen gynekologů, ale i dětských a obvodních lékařů. Vždy je nutné požádat o dovolení sestru nebo příslušného lékaře. Je výhrou, když projekt podpoří ředitel nemocnice. Pak je možné dávat letáčky na příslušné stojany a na stolky v chodbách, většinou to zkontroluje tisková mluvčí a sami je můžeme doplňovat. Takto to funguje u nás. Ovšem každá nemocnice má svůj systém a bohužel to nestačíme všechno sledovat. Po dohodě je možné umístit letáčky a informace také v centrech pro rodinu, v různých střediscích, kde se scházejí rodiče s dětmi, zkrátka všude, kde to má smysl.

Možná, že se lidé ostýchají takovou činnost jako Vy dělat např. ze strachu z negativních reakcí. Co byste jim poradila nebo vzkázala?

Počítejte s tím, že ne vždy to bude příjemné jednání. Ale vždy jednejte slušně a klidně a hlavně musíte v hloubi duše cítit, že jde o pomoc pro maminky a tím i pro jejich děti. Přesvědčit můžete a nemusíte, nikoho nenutíte. Vždy jdete do neznáma a musíte být na to připraveni. Tak trochu „oplechovaní“, ale ne studení.

Blíží se Národní pochod pro život. Zúčastníte se? Jaký v tom vidíte smysl?

Národní pochod pro život v Praze (a také ty regionální například v Jihlavě a v dalších městech) jsou viditelným znamením, že existují v republice lidé, kteří svou účastí veřejně vyjadřují touhu chránit lidský život od početí do přirozené smrti. Je to hlas volající po spravedlnosti pro nevinné, který by měl znít velmi silně a zasahovat svědomí všech lidí bez rozdílu jakékoli „příslušnosti“. Čím větší účast, tím zní silněji.

Když pochodovalo na Slovensku v Košicích 80 tisíc a za dva roky na to v Bratislavě 75 tisíc lidí, byla to opravdu síla. V Čechách jsou lidé příliš zaujatí svými starostmi a i když mnozí chápou, oč jde, a smýšlejí stejně jako my pochodující, troufám si tvrdit, že se jim prostě nechce „nést kůži na trh“. Někdy je to pouhá lenost a nechuť, strach, že je někdo uvidí. Jsou to obavy z reakcí lidí okolo, které pochod překvapí při jejich pochůzkách – někdy bývají přímo nepřátelské, někdy směšné, ale také velmi vstřícné.

Jestli mi zdraví dovolí a doufám, že ano, pochopitelně na pochod pojeďu a snad nás bude odtud i víc. Vždy je to velmi působivé, slavnostní. Mám možnost pozdravit se a pohovořit si se spolupracovníky Hnutí Pro život ČR z celé republiky. Jsou to krásná setkání.

Mše svatá před pochodem nám dává radost a sílu. Nebojíme se tak vyjít do ulic. Moc si přeji, aby se letos sešlo opět více účastníků, kteří se rovněž nebudou bát a ještě někoho rádi vezmou sebou. Měl by to být silný hlas volající na poušti hedonismu a sobectví, které je též průvodním jevem postmoderní společnosti.

Pojďme svou účastí a bez velkých slov hlásat naději pro nevinné a ohrožené děti!

Za rozhovor a neúnavnou práci pro šíření úcty k životu děkuje Radka Prentisová

Pohovoříme o významu projektu pro budoucí maminky. Uvedeme, že je to alternativa k někdy dost agresivně nabízenému umělému potratu.

Nesoudíme. Pomáháme

Pomozte nám oslovit gynekology, aby všude, kde se provádějí umělé potraty, byly k dispozici letáčky a stojany s nabídkou pomoci ženám, které se cítí být nuceny k podstoupení umělého potratu.

Poradíme Vám jak postupovat při získání záštity obce, jak domluvit umístění materiálů, jak jednat s gynekology. Napište si o letáčky.

S vaší pomocí můžeme změnit společnost.

Radka Válková
tel.: 603 700 861
nesoudimepomahame.cz

Foto: Anton Frič

Potrat – atraktivní pro všechny, kromě ženy a dítěte

V době uzákonění tzv. práva na potrat jsem začínala vysokou školu – byla jsem proti válkám, pro návrat k „Matce Zemi“, v hnutí hippies, přispívala jsem do feministických undergroundových novin. Nepřekvapí, že jsem byla i pro legalizaci potratů.

V reakci na změnu zákona vyšel tehdy v našem revue článek od jiné členky naší skupiny, ve kterém rozhodnutí kritizovala. Bylo to ještě málo, ženy by podle ní měly mít volný přístup k potratům po celých devět měsíců těhotenství, stát by neměl zasahovat do něčeho, co má rozhodnout pouze žena se svým lékařem.

Nevěděly jsme, jak dítě v lůně opravdu vypadá

V té době jsme ale ještě moc nechápaly, co to potrat vlastně je. Nevěděly jsme nic o tom, jak se vyvíjí lidský plod. Nenarozené dítě jsme soustavně označovali jako „shluk buněk“ a tak jsme si to i představovaly – jako bezforemný hlenovitý shluk tkáně bez náznaku lidství a dokonce bez života. Ultrazvukové snímky nenarozených dětí, které se objevily o patnáct let později, nás šokovaly důkazem zjevné lidskosti.

Také jsme si tehdy myslely, že potraty se budou provádět jen málo. Potrat je strašlivý zákrok a předpokládaly jsme, že žena by k němu svolila pouze v nejzazším případě. My jsme bojovaly za ten „nejzazší případ“. Netušily jsme, jak moc se ten jev rozšíří.

[Pozn. redakce: Ještě dnes každé sedmé těhotenství v Čechách končí umělým potratem. V nejhorších dobách kolem roku 1990 to bylo téměř každé druhé. Od lega-

lizace potratů v ČR v roce 1957 bylo takto zabito přes 3 miliony dětí.]

Potrat je atraktivní volbou pro všechny ostatní

Čekaly jsme, že potraty budou vzácným jevem. Nepochopily jsme, že jakmile je legalizován, stává se potrat nejatraktivnější volbou pro všechny lidi kolem nastávající matky. Když podstoupí potrat, mohou všichni ostatní na nového člověka v jejím lůně zcela zapomenout. Otec dítěte se tím už nemusí trápit, stejně jako šéf v zaměstnání nebo studijní referentka na vysoké. Její rodiče se nemusí bát ostudy, kterou by jim způsobila dcera s miminkem. Potrat nabízí řešení pro problémy všech těchto lidí. Zcela přirozeně se tak vyvíjí tlak na těhotnou ženu, aby místo rodičovství nebo adopce zvolila potrat.

Jedna žena, která podstoupila potrat, mi řekla: „Všichni kolem mě mi říkali, že budou ‚při mně stát‘, když půjdu na potrat,

Lidé v okolí ženy vidí potrat jako rozumné řešení. A žena, která se rozhodne přijmout nečekané dítě, se potom jeví jako umíněný hlupák. Jako by se rozhodla pro nějaký nesmyslný koníček.

ale nikdo mi neřekl, že budou „při mně stát“, když si to miminko nechám.“ Lidé v okolí ženy vidí potrat jako rozumné řešení. A žena, která se místo toho rozhodne přijmout nečekané dítě, se potom jeví jako umíněný hlupák. Jako by se rozhodla pro nějaký nesmyslný koníček. Lidé si pomyslí: Kdyby tam jen šla a udělala to, bylo by zas všechno v pohodě.

Ale to je klam. Potrat není stroj času. Nemůže vrátit čas do bodu před počtím nového života. Ostatní možná zapomenou, ale žena samotná bude zápasit s vědomím toho, co se stalo, celý život. V počáteční panice nad pozitivním těhotenským testem ji možná napadne, že se „toho“ musí co nejrychleji zbavit. Ale její život potratem nekončí. Všechny následující měsíce a roky v sobě ponese vědomí a tíhu svého rozhodnutí.

Žena a dítě nejsou ve válce

Někdy to zní, jako by v otázce potratu proti sobě válčily žena a její dítě. Ale to je divná představa, ne? Máme si představit, jak je žena napadená svým dítětem, které se snaží zničit všechny její plány a životní touhy. V dalším obraze pak žena s vděčností děkuje za potrat, který ji zachránil ze spárů dítěte.

Kdybyste měli na starost přírodní rezervaci a všimli byste si, že si březí samičky snaží navodit potrat požíráním jedovatých rostlin nebo sebepoškozováním, co byste udělali? Brali byste to jako boj mezi těhotnou samičkou a jejím nenarozeným mládětkem a snažili byste se pomoci zvířatům potratit? Jistě že ne. Hned by vás napadlo: „Musí tu být nějaký hrozný problém v jejich životním prostředí.“ Něco jim působí nesnesitelnou úzkost, takže se zvířata raději rozhodnou zahubit své plémě, než aby je přivedla do takového světa. Snažili byste se zjistit příčinu a odstranit faktory, které té zvěři působí takový stres.

Stejně je tomu u lidí. Potrat jako by měl být něco, co ženy chtějí. Ale ženy volí potrat pouze, když se jim všechny jejich ostatní možnosti jeví jako horší. Má to být „její volba“, přitom tolik žen později přiznává: „Neměla jsem vlastně na vybranou.“

Dítě má vůli žít

Já jsem svůj názor změnila v roce 1976, když jsem si v časopise Esquire přečetla článek „Co jsem viděl při potratu“ od Richarda Selzera. Autor byl chirurgem, který podporoval legální přístup k potratům, ale sám se žádného nezúčastnil. Požádal proto kolegu, jestli by mohl při dalším potratu přihlížet.

Selzer popisuje zákrok na pacientce v 19. týdnu těhotenství [pozn. redakce: takto pozdní potraty jsou i u nás za určitých okolností povolené]. Lékař píchl jehlu s injekční stříkačkou ženě do podbřišku a vstříkl jí do dělohy roztok prostaglandinu, který měl vyvolat silné kontrakce a způsobit smrt a vypuzení dítěte. Lékař ale nechal jehlu trčet z těla pacientky i po vstříknutí smrtící dávky. „A tu vidím něco, co jsem nečekal,“ pokračuje Selzer. „Jehla zabodnutá v břiše ženy s sebou trhne. Nejprve na jednu stranu. Pak na druhou. Kýve se a pohupuje jako lanko, na jejíž návnadě se chytla ryбка.“

Uvědomil si, že právě sleduje zoufalý boj miminka o život. Trhavé pohyby se po chvíli zpomalily, pak přestaly úplně. Dítě zemřelo. Ať už nenarozenému dítěti chybí cokoli, jednu věc rozhodně má: vůli žít. Svůj život bude bránit, jak dovede.

Selzerův článek končí slovy: „Mluvte sebevic na obhajobu potratů, ale vzpomínka na tuto jinou obranu [životu dítětem] ve mně zůstane navždy. A tak se stalo, že se mnou žádné rozumné nepohne. Protože jak mohou obstát slova tváří v tvář pravdě, kterou jsem viděl?“

Potrat je násilí

Já jsem byla otřesená pravdou, kterou viděl. Já, která jsem byla proti válkám, proti trestu smrti, dokonce vegetariánka a pevná zastánkyně názoru, že sociální spravedlnosti nelze docílit násilím. Tohle rozhodně bylo násilné. Jak jsem mohla postavit takový hnusný čin jako středobod svého feminismu? Jak jsem mohla věřit, že je špatné popravovat vrahy, špatné střílet nepřátele ve válce, ale že zabíjet vlastní syny a dcery je v pořádku?

Nechali jsme si namluvit, že potrat je nezbytný k tomu, aby mohly ženy zažívat

kariéerní růst a soutěžit s muži na trhu práce. Ale jak se mohlo stát, že jsme jako cenu za toto snažení zvolily krvavou oběť našich dětí? Musí snad muž volit mezi kariérou a životem svých dětí?

Žádná žena netouží po potratu

Napsala jsem kdysi esej na téma potratu a překvapilo mě, kolikrát byla citována kvůli jedné myšlence v ní. A to jak lidmi z hnutí pro život, tak zastánci volného přístupu k potratům, takže se zdá, že to je něco, s čím souhlasí obě strany.

Napsala jsem tehdy: „Nikdo nechce potrat jako chce zmrzlinu nebo Porsche. Žena chce potrat, tak jako zvíře chycené v pasti si chce uhrýzat vlastní nohu.“

Potrat je hrůzná a ničivá zkušenost. To, že se pro něj ženy rozhodují tak často, ukazuje, o kolik děsivější je pro ně v tu chvíli představa pokračujícího těhotenství. Všechno je to v podstatě jen proto, aby ženy nezatěžovaly mužské fungování světa svým mateřstvím. A ještě se od nich očekává, že za to budou děkovat.

Nikdo nechce jít na potrat. Nikdo. Proč jej ale podstoupí každý den jen v České republice 60 žen? Pokud tyto ženy podstupují něco, co by si dobrovolně nezvolily, není to skutečná svoboda.

Není čas přestat vnucovat ženám mužský způsob života, který znamená obětování dětí i svého ženství? Není čas, aby se muži přestali vyhýbat zodpovědnosti za děti, které zplodili, a za matky svých dětí? Můžeme žít ve světě, který je místem pro všechny – muže, ženy i děti – společnost, jejíž prioritou není kariéra, ale rodina a péče o nové generace.

První krok

Máme před sebou další Národní pochod pro život. Často myslíme především na nenarozené děti, protože ony jsou v největším nebezpečí. Základním smyslem státu je obrana slabých proti agresi silných. Není slabšího člověka než nenarozené dítě. Není lepší ochrana dítěte než ochrana a podpora jeho matky. Proto připomínáme povinnost státu je chránit, stejně jako chráníme dítě právě narozené. Činíme tak už desítky let a nadále poneseme plamínek pravdy navzdory tmě kolem nás tak dlouho, jak to bude potřeba.

Ženy potřebují skutečnou pomoc. Potřebují, aby muži přijali svou část odpovědnosti za dítě, které zplodili. Potřebují, abychom je v tom my všichni nenechali samotné. Pojďme tohle říct celé společnosti.

Frederica Mathewes-Green

Přeložil a přepracoval Adam Prentis

Foto: Jan Zofák

Jak říkat pravdu srozumitelně

Pro ochranu lidského života a jeho důstojnosti nestačí „udržet pozice“ nebo prosadit dílčí omezení – to jsou nutné činy při „boji na barikádách v ulicích obléhaného města“.

Co opravdu potřebujeme, je zrušit samotné obléhání a nastolit „mír“. Tzn. změnit smýšlení společnosti tak, aby respektovala lidský život v jeho úplnosti.

Základním východiskem pro nás musí být pravda. Pokud opustíme pravdu, zapřeme tím nejen sebe, ale celé naše úsilí (a pro věřící také samotného Boha). Pravda existuje a je jen jedna. Pokud ale chceme druhým pomoci, aby našli pravdu a přijali ji,

musíme v každé situaci hledat nejvhodnější způsob. To je otázka komunikace.

Každé slovo je ovlivněno kontextem

Komunikace není jen slovo, ale také tón hlasu, výraz tváře, které odhalují naše nitro. Není to jen nápis, ale druh písma a barva, kterými je vyveden. Je to spojení obrazů a myšlenek, které působí v celistvosti. Je to účast na demonstraci v kontextu našich každodenních činů. Je to pocit, který v člověku navodíme. Komunikace není jen samotné sdělení, ale také to, jestli a jak to ti druzí přijímají. Dnes už mnoho lidí nevěří na zlo, takže když jim řekneme „toto je zlé“, budou v tom hledat něco jiného – uslyší spíše „chci ti poroučet a omezovat tě“. Toužili jsme po tom, aby neublížili sobě a druhým, aby byli svobodní od zla, ale neuspěli jsme.

Komunikace může být lživá, manipulační, ale o té nebudu psát. Blíží se Národní pochod pro život. Chci se proto zaměřit na stereotypní obrazy, které mnozí mají, a na slogany a vizuální prvky, které nám pomou

hou lépe předat pravdu a chránit lidský život.

Stereotypy o zastáncích nenarozených dětí

Stereotypy jsou ustálené nebo navyklé vzorce chování. Jsou zcela nepostradatelné pro běžný život, protože zjednodušují orientaci v realitě a zvláště při styku s lidmi. Rychle tak zařazujeme lidi do různých kategorií, podle kterých předpokládáme určité vlastnosti, motivy a chování.

Stereotypy se ale využívají i k manipulacím. Mohou škodit, když se berou příliš závažně a zvláště když jsou negativně orientované na skupiny lidí, s nimiž člověk nemá osobní zkušenost. V současné době se na tvorbě stereotypů významně podílí média pomocí mediálních obrazů v zprávách, seriálech, filmech nebo dokumentů. Téma umělých potratů je falešnými stereotypy velmi zatíženo a je důležité přemýšlet, co lze dělat pro žádoucí změnu.

Možná zahlédnou jen jednu fotku z pochodu nebo dvouvteřinový záběr. Zkusme ta hesla vybrat tak, aby nejlépe pomohla šířit pravdu.

Jsmo normální

Stereotyp: „Jsou to podivíni a fanatici. Cokoliv řeknou, můžu ignorovat jako nesmysl.“

Nový obraz: „Jsou to normální lidé jako já. Proč říká normální člověk takové věci?“

Jak tomu napomoci: Ukazujme lidem kolem nás v běžném životě, že jsme pro život – nevtíravým způsobem, třeba připínáčkem na batohu nebo tričkem s logem Hnutí Pro život ČR. Pomáhá záštita známých osobností. Je sympatické, jsou-li na demonstracích vidět lidé normálně oblečení, kteří mluví klidně a nemají výstřední plakáty. Na transparentech a propagačních materiálech je vhodná čistá, moderní grafika.

Chceme pomáhat

Stereotyp: „Chtějí utlačovat ženy.“

Nový obraz: „Chtějí pomáhat ženám, aby neměly důvod jít na potrat.“

Jak tomu napomoci: Říkat to a dokládat činy. Právě z toho důvodu je velkým úspěchem projekt *Nesoudíme. Pomáháme*, ke kterému se ochotně připojuje i většinová společnost. Lze nabízet informace o pomoci ženám, podporovat poradny zaměřené na těhotné ženy v tísní, azylové domy a v neposlední řadě upozorňovat na zodpovědnost muže vůči ženě, která v sobě nosí jejich společné dítě, a na potřebu solidarity se ženou v pozeňnaném stavu. Když žena od všech slyší „rozhodni se sama“, může mít právně pocit, že ji všichni opustili ve chvíli, kdy potřebuje jejich podporu.

Solidarita

Stereotyp: „Umí jen přikazovat a zakazovat – zasekli se o sto let zpátky.“

Nový obraz: „Jde o solidaritu s lidmi v ohrožení. Je to vývoj k větší lidskosti.“

Jak tomu napomoci: Dnešní doba staví všechno na svobodě jedince v individualismu a nechápe, že jedinec je skutečně svobodný pouze tehdy, když má podporu druhých – solidaritu. Anonymní apely jako „nesmíš“, „zakázat“ jsou neúčinné, protože nebudou pochopeny jako solidarita a po-

moc v individuální situaci. Zaměřme se na pozitivní aspekt lásky k bližním – „chceme pomáhat“, „aby žádné dítě nemuselo umřít“, „aby žádná žena nemusela zvažovat potrat“, „aby muži věděli, že jejich ochrana je důležitá“, „v dnešní době je zvláště potřebné, aby si lidé pomáhali – to je respekt k druhému člověku“.

Připomínejme lidem kolem nás, že jsme pro život – nevtíravým způsobem.

Dávat naději

Stereotyp: „Jsou mimo realitu – potrat sice není dobrý, ale někdy je nezbytný.“

Nový obraz: „Nerezignuj, jsou kreativní, nabízí skutečné řešení a praktickou pomoc, aby se dítě mohlo narodit.“

Jak tomu napomoci: Často stačí úsměv, vyslechnutí a povzbuzení. Zajímejme se o jejich trápení a pomozme jim hledat dobré řešení a ne jen cestu „nejmenšího zla“. Aby viděli, že život stojí za snahu.

Ve složitějších případech lze využít služeb Linky pomoci, projekt *Nesoudíme. Pomáháme* a další iniciativy, které nabízejí praktickou pomoc. Dávejme informační materiály lidem kolem sebe, zkusme domluvit letáčky v čekárnách lékařů, v informačních centrech, na středních a vysokých školách – tak jako to leckdo z vás už dělá. V prvním momentu nechodme do konfrontace, ale nabízejme pomoc a povzbuzení.

Zodpovědnost mužů

Stereotyp: „Mně se to netýká.“

Nový obraz: „Žena o potrat nežádá, najde-li v muži skutečnou oporu. Potrat – to je selhání muže.“

Jak tomu napomoci: Kdykoliv mluvíme o dětech, mluvíme také o otcích – s důra-

zem na feminismus a ženskou samostatnost se opomnělo, že muži mají zodpovědnost za své děti. Musí být k této zodpovědnosti vedeni a v ní povzbuzováni. Má-li vedle sebe žena skutečného muže, o potrat nežádá.

Otevřeme téma nečekaného početí ve společnostech rodičů a mladých, aby rodina i přátelé dokázali mladé ženě v pozeňnaném stavu místo vystrašeného odmítnutí dát ujištění své lásky a pomoci.

Vážme slov na demonstracích

Na začátku dubna nás čeká Národní pochod pro život v Praze. Je to největší šance, jak připomenout lidem skutečnost nepřijatelnosti potratů, jak pozměnit jejich vnímání nás, kteří se takto angažujeme. Možná zahlédnou jen jednu fotku z pochodu nebo dvouvteřinový záběr, nebo si přečtou v internetovém deníku, že „demonstrující nesli transparenty s hesly jako...“ Zkusme ta hesla vybrat tak, aby nejlépe pomohla šířit pravdu o nezměrné ceně lidského života – aby byla správně přijata a nezpůsobila jen odmítnutí.

Neméně důležitým prvkem u plakátů, nápisů a transparentů je jejich vzhled. Tučné, bílé, moderní bezpatkové písmo v kombinaci se sytou jedolitou barvou působí energicky, sebevědomě, čistě; může udělat dojem zvláště na muže. Jemné linie tenkého serifového písma v kombinaci s hezkým obrázkem dítěte nebo rodiny mohou naopak oslovit ženy. Vyhněme se přeplácanosti, nechystejme nic ve Wordu nebo Malování. Pokud nejsme graficky zdatní, poprosme o pomoc někoho, kdo to umí.

Symbolika beze slov

Bílé kříže vypadají dobře na ulici, ale na fotografiích naopak vyvolávají dojem odcizení, hřbitova, smrti. Na druhou stranu je kříž symbolem pouti, oběti, vzkříšení a modlitbou za duše zabitých dětí i těch, kteří jejich smrt způsobili.

Balónky vyjadřují radost ze života, tvořivost, „normálnost“. Navíc se moc líbí dětem – je to jednoznačně pozitivní záležitost.

Obrazy svatých – přímluva i vzor svatých může být velkou posilou. Škoda jen, když jsou obrazy užmoulané, přilepené lepenkou na pokrčený papír křiklavých barev. Myslím, že kvalitní grafické provedení (ať už „moderní“ nebo naopak starobylé ve formě celolátkové standarty) by jednoznačně prospělo a bylo by zároveň projevem větší úcty k danému světcu.

Adam Prentis

Jen tomu, kdo je ochoten pomoci ženě čekající dítě, lidé uvěří, že je skutečně pro život, a jeho argumenty se budou moci dotknout srdcí lidí.

Každý život může růst, když dostane šanci

Pár ubrečených dětí, trochu smutku a občas jiskřička radosti, pracovní starosti a ulomená dvířka od skříňky, koloběžka v trávě, která teď večer jako by neměla majitele, než se o ni děti ráno zase poperou... Že Vám to něco připomíná? Jako doma? Ohlížím se zpět za dnešním dnem v našem domě pro těhotné maminky v Hamrech.

Tíha se mísí s lepšími zítřky a jejich nadějí. Vzpomínám, co bylo dnes milé, hezké, povzbuzující. Pro mě, pro mámu žijící v tomto domě, pro její dítě pohupující se v plodové vodě v jejím lůně.

Je u nás pár týdnů a zdá se, jako by se jí život vymkl z rukou. Třetí dítě. Je mladá, nejstarší capart se teprve rozhlíží ve školce. Přišla dnes od gynekologa, nejspíše zkoumá těhotenskou průkazku. Těhotenství má rizikové a dokonce není jisté, jestli se to mrňavé dítě udrží dost dlouho natolik, aby se mohlo narodit ve správný čas a přežít. Vlastně ani neví, jestli ji to trápí nebo uklidňuje. Jeho táta je kdo ví kde. Čekala, že se

na něj bude moci spolehnout, ale ve zkoušce mužnosti zklamal.

Proč to některým mamkám pořád dokola nevychází? To není správná otázka. Správná otázka je, co můžu udělat pro to, aby jí to příště vyšlo. Ne kvůli ní, ale kvůli tomu mrňousovi, který je už dnes z mnoha důvodů v tuto chvíli v naší vyspělé civilizaci více ohrožen na životě, než podvyživené dítě v africké nemocnici. To africké dítě se totiž snaží všichni zachránit, ale toto české...?

Tahle máma kráčí chodbou azylového domu, nepatrně se jí na štíhlé postavě klene břicho. Děti usnuly poledním spánkem. Je chvíli sama. Ještě se tu moc necítí. Má co dělat sama se sebou, se svými dvěma staršími dětmi, vyčerpaná stěhováním i počátkem těhotenství, sama, sama, sama... „Už máte hezké břicho,“ zavolá na ni s úsměvem jedna z pracovnic z kanceláře. Bez hodnocení jí zve dál a čeká, zda žena pozvání přijme. Vejde dovnitř a dveře se za ní zavrou.

V hlavě se mi přepne jiný zážitek. Volala jedna paní, které se zalíbilo pomáhat mamkám, které „to své dítě ochránily“, jak říká. Úžasná žena. V okruhu svých přátel vytvořila našim nenarozeným prckům starostlivé obranné vojsko, které naše obyvateľky tu a tam obdaruje dobrotami, ale i oblečením nebo... „Řekněte, co je potřeba,“ vyzve mě do telefonu a já jihnu a stydím se zároveň. Sama nahlas přemýšlí, co by se jistě maminkám hodilo, a většinou se trefí. Anděl.

Foto: archiv NF Betlém nenarozeným

Zdaleka nejsme azylovým domem, který by maminky zahrnoval kde čím, až si jednoho krásného dne přestanou pomoci vážit. To ne. Pomoc je využívána v případech krizové situace. Ale když se třeba po dvěstěkilometrové cestě nastěhuje mamka s břichem, které zvěstuje brzký porod, a kromě dvou igelitek nemá nic, nějaká ta zavařenina ze skladu se hodí. Zavařeniny – to jsou taky krásné příběhy. Jedna paní z Moravy nám je posílá a tu a tam zavolá, že je hotovo a „bedýnky si můžete odvézt“. Dělá to pro cizí nenarozená děvčata...

Dost snění. Každý den přináší to hezké i to náročné. To je život. Takový život je reálný a dost krásný. My k němu můžeme přidat jen svou trošku. Každý tu svou. Někdo svou práci, jiný ovocným kompotem, jiný odesláním stokoruny na „účet nenarozených“.

Víte, co je na pomoci nenarozeným dětem hodně fajn? Že vůbec nezáleží na tom, jaká je jeho matka, kdo je jeho matka, zda si to jeho matka zaslouží. O otci nemluví. To dítě je ve fázi, že si zaslouží všechno. Zároveň za nic nemůže. A my mu můžeme pomoci. Vždyť každý život může růst, když dostane šanci...

Paola Glogarová
vedoucí Azylového domu
pro těhotné ženy v tísní

Azylový dům pro těhotné ženy v tísní Nadačního fondu Betlém nenarozeným

v Hamrech u Hlinska v Čechách nabízí těhotným ženám a matkám s dětmi do 7 let z celé ČR ubytování a podporu při řešení jejich situace. Klientky zde mohou také získat dovednosti spojené s mateřstvím a vedením samostatné domácnosti včetně možnosti zaměstnávání.

I Vy můžete pomoci:

- předáním kontaktů ženě, která se v důsledku těhotenství ocitla v tíživé situaci: tel.: 733 125 261, e-mail: glogarova@dlanzivotu.cz
- finančním darem: číslo účtu **2100409371/2010**, variabilní symbol 216 (Přejete-li si zaslat potvrzení o daru, uveďte také svou adresu. Veřejná sbírka je schválena osvědčením č. j.: MSK 62814/2013 Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 16. 5. 2013, více na www.nfbetlem.cz)
- odesláním dárcovské SMS ve tvaru **DMS BETLEM** na telefonní číslo 87 777. (cena DMS je 30 Kč, více na www.darcovskasms.cz)

Deset let poradny a bezpočet zachráněných životů!

Když se poprvé rozezněl telefon Linky pomoci 800 108 000, byla to velká událost. Naše poradna slaví v letošním roce své desetileté výročí působení. Jsme za to vděční, na prvním místě Bohu za důvěru v nás vloženou, za pomoc a vydatnou ochranu.

Bohužel si nemohu vzpomenout, kdo měl tehdy svou první službu. Tato kolegyně, stejně jako všechny ostatní, zanechává v rámci dobrovolnictví kus ze svého velkého srdce. Na práci s lidmi musí být člověk nejprve vybaven láskou a touhou pomáhat.

Hnutí Pro život ČR se pak snaží o všechny dobrovolnice v poradně dobře postarat. Každá dostane sérii školení na začátku, a to včetně proplaceného kurzu krizové intervence, který absolvují u akreditované agentury. Po krátkém interním zaškolení dostávají prostor na to, aby si na tzv. následu zkusily, jak se jim líbí systém a způsob naší práce. Získají nějakou základní zkušenost a mohou pod supervizí profesně starší kolegyně zkusit své první služby. Toto celé trvá zhruba rok, někdy o něco méně, jindy více.

Pokud jde o vstupní podmínky, neklademe si žádné. Není rozhodující vzdělání, věk či nějaká profesní zkušenost. Důležité je vědět, proč to chci dělat a souznít s náplní práce v poradně, tj. vědět, že chci pomáhat těm, kterým nepomáhá nikdo z blízkých, a pomáhat tam, kde jde o nebezpečí potratu, čili snažit se být nablízku ženám v krizové životní situaci.

Aktuálně nás v poradně působí deset a čtyři nové kolegyně se intenzivně připravují. Poradnou prošly tisíce osudů lidí v náročné životní situaci a je pochopitelné, že se s tím člověk na druhé straně za te-

lefonem také musí nějak vyrovnat. Zeptala jsem se proto svých kolegyně na několik otázek.

Co tě na této práci těší?

Veronika: Těším se z jakéhokoli zachráněného života nebo malého posunu vpřed. Zpočátku, když jsem na lince začínala, kladla jsem si otázku, jak jim budu most pomoci. Skutečně bude stačit jim naslouchat? Přesvědčila jsem se, že ano. Přijímající, nesoudící přístup a vyjádření pochopení je to, co mnoho žen po umělém potratu postrádá. Těší mě vidět na vlastní oči postupnou proměnu zraněného člověka zasaženého traumatem v toho, kdo věří, že i přes takovou ztrátu je možné jít dál.

Skutečně bude stačit naslouchat? Přesvědčila jsem se, že ano.

Jak dobíjíš „baterky“?

Jarka: Při práci na lince se setkávám s příběhy, které jsou plné bolesti. Pomáhá mi modlitba, hudba, plavání a sklenka dobrého vína.

Irma: Také velkou podporou je dobrá supervize, rodina, četba, procházka na louce nebo tanec po obýváku. :) Přiznávám, že některé příběhy ve mně obzvláště rezonují – jsou to ty, které se týkají pocitů viny a zoufalství nad rozhodnutím, které už nelze vzít zpět – totiž absolvování umělého potratu. Po takovém hovoru se často ponořím na nějakou chvíli do sebe a modlím se, abych alespoň část bolesti svěčila tomu, který ji dokáže zcela uzdravit. A protože věřím, že uzdravení skutečně možné je, mohu s těmito klientkami hovořit, vyslechnout jejich strasti, pláč, aniž bych pak upadla do depresí nad zoufalstvím, které život někdy přináší.

Důležité je vědět, proč to chci dělat a souznít s prací v poradně.

Co ti tato pomoc dává?

Proč to vlastně děláš?

Lucie: Myslím, že za dobrovolnictvím se ukrývá touha dát životu smysl a být užitečný. Pokud člověk má kapacitu zvládnout víc, než svůj aktuální život, nemůže udělat chybu, když se rozhodne pomáhat.

Jaký vidíš v této službě smysl?

Lucie: Naše práce má smysl, byť jen něčoho dlouhodobě provázíme a nasloucháme věcem, které by nedokázal svěřit nikomu jinému. Myslím, že svět ztratil nejen víru, ale hodně i naději. Každý člověk touží po lásce a naslouchání vnímám jako určitou formu lásky. Kromě toho mi znalosti krizové intervence pomohly s uměním komunikace i v běžném životě, naučila jsem se více vnímat druhé lidi a více si vážit pomoci druhých.

Je nějaký osud, který ti zvláště utkvěl v paměti nebo znamenal významný zlom v dráze dobrovolné služby na lince?

Jarka: Byl to případ těhotné narkomanky, která psala, že si přeje aby „to“ zmizelo z jejího břicha i života. Byla jsem s ní v kontaktu z naší poradny jako první. Příběh zpočátku vypadal jako ztracený. Díky ostatním je z ní skvělá máma. Pamatuji si, že jsem jí tehdy řekla jednu větu, která mi od té doby rezonuje v hlavě stále: Nikdy není pozdě začít měnit věci k lepšímu.

Zkuste zvážit, zda by práce v naší poradně nebyla i pro vás. Chcete-li se přidat, budete vítáni!

Zdeňka Rybová

zdenka.rybova@hnutiprozivot.cz

web:linkapomoci.cz

Příběhy, které se týkají pocitů viny a zoufalství nad rozhodnutím, které už nelze vzít zpět, ve mně obzvláště rezonují.

Čekáte-li nečekaně dítě

volejte 800 108 000

ABY KAŽDÁ ŽENA VĚDĚLA, ŽE V TOM NEZŮSTANE SAMA

NÁRODNÍ POCHOD PRO ŽIVOT

2. DUBNA 2016 V PRAZE

- 10.00 BOHOSLUŽBA V PRAŽSKÉ KATEDRÁLE
- 12.00 OBĚD PRO RODINY S DĚTMI
A DOPROVODNÝ PROGRAM NA KLÁROVĚ
- 14.00 POUCHOD PRO ŽIVOT CENTREM PRAHY
- 16.00 ZAKONČENÍ NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ

REGISTRACE NA
POCHODPROZIVOT.CZ

PODLE ÚDAJŮ ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU BYLO
V UPLYNULÉM ROCE USMRCENO 20 000 DĚTÍ PŘED NAROZENÍM.